

ЎЗБЕКНИСТОН

Газетага 1918 йил 21 июнда «Иштирокию» номи билан асос солинган

ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

1993 йил 30 апрель, жума

Нархи: 10 сўм
№ 77-78
(21.429)

ЎЗБЕКИСТОН—ГЕРМАНИЯ:

МУЗОКАРАЛАР БОШЛАНДИ

ПАТА — ТАСС мухбирининг Бонндан хабар қилишича, 27 апрель кuni Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислон Каримов Германия пойтахтига етиб келди.

28 апрель кuni расмий учрашувлар бошланди. Ўзбекистон раҳбарининг ГФР Федерал Президенти Рихард фон Вайцеккер билан суҳбати чоғида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришнинг долзарб муаммолари муҳокама қилинди. Рихард фон Вайцеккер ҳозирги пайтда ГФР ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни тараққий эттиришга кенг имкониятлар очилганини таъкидлади. Ўзбекистондаги немиш қавмига қадимий ибодатхона биноси қайтарилгани учун миннатдорлик изҳор этди.

Ислон Каримов суҳбат давомида туб жой аҳоли билан Ўзбекистондаги немиш миллатига мансуб фуқаролар ўртасида самимий, аҳил муносабатлар қарор топангани айтиб ўтди. Ҳозир республикада 40 минг немиш яшайди. Ўзбекистон раҳбари ГФР Президентига республикада амалга ошириладиган иқтисодий ислохот ҳақида суҳлаб берди. Германия бу ислохотлар жараёнини қўллаб-қувватлайди, деб умид билдирди.

Сафар дастурида ГФР Президентини Гельмут Коль ва вице-канцлер ва идоралар раҳбарлари, мамлакат савдо-саноат доиралари вакиллари

билан учрашувлар ҳам кўзда тутилган.

БОНН. 29 апрель (ЎзАнинг махсус мухбири хабар қилади). Ўзбекистон Президентининг Германия Федератив Республикасига расмий сафари давом этмоқда. Аввал хабар қилинганидек, Ислон Каримов кеча Германия Федерал Президенти Рихард фон Вайцеккер ва федерал канцлер Гельмут Коль билан учрашди ҳамда бафуржа суҳбатлашди.

Ўзбекистон Президентининг, шунингдек, Германия савдо-саноат палаталари бирлашмаси аъзолари — ишбилармонлар ва тадбиркорлар билан учрашди. Уларга Ўзбекистондаги ислохотлар, иқтисодийта онд қабул қилинган қонуналар, республиканинг иқтисодий салоҳияти ҳақида суҳлаб берди, қўллаб-қувватловга жавоб қайтарди.

Кеча И. Каримов «Петербург» қароргоҳида Конрад Аденауэр номидаги жамағарма раиси Верд Лаггтутини, Германия иқтисодий ҳамкорлик ва тараққийет федерал вазири Карл-Дитер Шпрангерини, Германия ташқи ишлар федерал вазири Клаус Кинкельни қабул қилди.

Ўзбекистон ва Германия ҳукуматлари ўртасида маданий ҳамкорлик, сармояларни муайян қонуналар асосида ҳимоя қилиш, ўзаро иқтисодий ёрдам жамағармаси тузиш ҳақида битимлар имзоланди.

«Шуни рўй-рост айтишим кераки, — деб таъкидлади И. Каримов мухбирлар билан суҳбатда, — Биз ГФРга қарз сўраб ёки қандайдир вақтинчалик кўмак берилишини илтимос қилиб келганимиз йўқ. Мақсадимиз — узоқ муддатли, мустаҳкам ҳамкорлик учун замин яратишдан иборат. Кечяги мулоқотларимиз, ҳусусан, савдо-саноат доираларининг намоёндалари билан учрашувларимиз немиш саноатчилари ва ишбилармонлари, шунингдек, зиёлилари, маданият ва фан арбоблари Ўзбекистон билан муносабатларини ривожлантиришга қизиқиб қарайётганини кўрсатди. Иқтисодий ва ижтимоий турмушнинг барча соҳаларида ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун қўлай имкониятлар мавжуд. Ўзбекистон — хом ашёга бой ўлка. Мамлакатимизнинг катта бир хазина деса бўлади. Германияда эса юнсақ даражада ривожланган технология, замонавий техника, энг муҳими — савдо-саноатни ривожлантириш имкониятлари бор. Ўзбекистон ва бутун Марказий Осиё бозорини Германия ишбилармонларини гоят қизиқтирмақда, кеча биз бунга ишонч ҳосил қилдик».

Ўзбекистон Президентининг сўзини давом эттириб, яна қуйидагиларни айтди: «Ўзбекистонда, ақлий ва маънавий салоҳиятга эга бўлган Германия жаҳон иқтисодийта ҳам, сивасатда ҳам турмак эътибор қозongan. Германия».

ликлар Ўзбекистонни унчалик билишмайди. Сафаримизнинг энг муҳим мақсади мамлакат жамоатчилигини Ўзбекистон билан, унинг ҳозирги ва келгуси режалари, мақсад ва вазифалари билан таништиришдан, шу тариқа ГФР жамоатчилигини Ўзбекистон билан ўзаро манфаатли ҳамкорликка чорлашдан иборат.

ГФР Президентининг билан канцлери Ўзбекистондаги, бутун Марказий Осиё минтақасидаги аҳвол билан қизиқдилар, деди сўнгра И. Каримов. Мен уларга келажакимизни нақадар дадил барпо этаётганимиз, конституцияимиз тўғрисида, бозор иқтисодиётимизга ўтаётганимиз ҳақида гапириб бердим. Энди Ўзбекистонни ўтмишга қайтариб бўлмаслигини айтдим. ГФР билан Ўзбекистон ҳамкорлигининг сиёсий жиҳатларини муҳокама қилиш натижасидан ҳар иккала томон мамнун бўлди.

«Биз ҳозирнинг ўзидаёқ ГФРга таърифимиз муваффақиятли бўлди, деб ишонч билан айта оламиз», деди сўзининг охирида Ўзбекистон Президентини.

Бугун эрталаб «Сименс» фирмаси вакиллари билан учрашган, Ўзбекистон Президентини бошлиқ давлат делегацияси Штутгарт шаҳрига жўнаб кетди. У ерда жаҳонга машҳур «Мерседес-Бенц» ва бошқа норхоналар фаолияти билан танишиш кўзда тутилган.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН
ОВОЗИНИНГ
75 ЙИЛЛИГИГА

Умарали ҚўШОВОҚОВ.

ЧЎЛДА ЧАМАН УНДИРГАН ЛОЧИН

Сиз суратда кўриб турган неваралари даврасидаги отахон бутун серкўёш мамлакатимизда машҳур пахтакорлардан бири Эгамберди Ботировдир. У 50 йилдан ошдики, пахтакорлик касбин ардоқлайди. Меҳнаткаш, ишбилармон, дилкаш бу отахон 80 ёшдан олганга қарамай, тетик ва бардам. Ҳамон Шароф Рашидов районидан Шароф Рашидов номи давлат хўжалигида бўлим бошқарувчиси бўлиб ишлайди.

Эгамберди ота нанки машҳур пахтакор сифатида, балки Улуғ Ватан уруши йилларида мардлик ва жасорат намуналарини кўрсатган қаҳрамон сифатида ҳам элга танилган. Кўксигаги қатор орден ва медаллар шундан далолат бериб турибди.

У урушдан кейин меҳнатда жасорат кўрсатди. Кўп йиллар давомида Жиззах районидан Ленин номи жамоа хўжалигига раислик қилди. У раҳбарлик қилган хўжалик жўнаб кетган намуна эди. Лекин Мирзачўлдин обод қилишдек эзгу ният унга тинчлик бермасди.

Зеро, у чўлдаги шон-шухрат учун эмас, қалб даъвати билан отланганди. Узиға ўхшатган ҳақиқий ватанпарварларни, юрагида ўти бор йиғиларни ёнига олиб, Мирзачўлдин обод қилишда фаол иштирок этди. Уста пахтакор сифатида довг таратди.

Эсингизда бўлса 70-йилларда республикаимизда сохта шон-шухратга интилувчилар кўпайиб қолганди. Масалан, Ўзбекистон ССРнинг 50 йиллигига 50 центнердан, 60 йиллигига 60 центнердан ҳосил кўтариш учун «курашаётганлар» сафи кенгайиб кетганди. Кейинчалик сохта ҳосилдорлик сири очилиб қолди. Лекин Эгамберди Ботиров эса ҳамнаса ҳалол йўл билан пахта етиштирди.

Бугунги кунда Эгамберди Ботиров бошлиқ бўлиб аъзолари пахта яқка зироатчилигига қарини курашини кучайтириб юборишди. Лекин экин майдонлари қисқартирилса ҳам ялли ҳосил камайгани йўқ. Пахтадан бўшган майдонларда эса савдо-саноат полизи экенилари жойлаштирилиб, мўл-ҳосил етиштирилмоқда. Ҳозиргача қўллаб-қувватлов ҳам бўлиб этилди.

Ҳа, Эгамберди Ботиров гиеҳ уймайдиган чўлда чаман ундирди. Пахтазору ботировлар бўлиб эди. Шу билан бирга у самимий ва дилкаш инсон сифатида маҳалладошлари орасида обрў-эътибор қозongan. Унинг 11 фарзанди, 50 дан зиёд неварачеваралари бор. Булар машҳур пахтакор Эгамберди Ботировнинг, қолверса, мустақил Ўзбекистонимизнинг келажакдир.

Ш. МИРҲАБИВОВ.

КЕЛАЖАК ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Термиз таъмирлаш механика заводида оқиқ партия мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда завод меҳнат жамоаси ҳам иштирок этди. Унда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг иккинчи котиби М. Қирғизбоев «Ўзбекистон Республикаси Президентини, ХДП раиси И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон — келажак буюк давлат» ривосласи ва бошланғич партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида» маъруза қилди.

Музокараларда иштирок этган меҳнат жамоаси вакиллари муҳокамадан кейин чиққан вазифалар, ҳозирги куннинг долзарб муаммолари, заводнинг истиқбол тўғрисида сўз юритилган ҳамда жамоа олдига турган вазифаларини аниқлаб олдлар. Мажлисда вилот партия кенгашининг котиблари Х. Э. Эрматов ҳамда Ш. Юнусов, шаҳар партия кенгашининг биринчи котиби Э. Диевлар ҳам иштирок этдилар.

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши матбуот маркази.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА ҚАБУЛ

29 апрель кuni Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулхўшим Муталов Швейцариянинг Сиба-Гейги кимё саноати концерни фармацевтика бўйича Шарқий Европа ва МДХ давлатлари минтақавий директори Жак Мрозович бошлиқ делегацияни қабул қилди.

Суҳбат чоғида Жак Мрозович Сиба-Гейги концерни директорини олтишдан ортиқ мамлакатига ўз корхоналарига элганини, у ишлаб чиқараётган дори-дармонлар, маҳсулотлар инсон саломатлигини тиклашда, халқ хўжалигида, шунингдек, атроф муҳитини муҳофаза этишда кенг қўлланиб келаяётганини маълум қилди.

Республика Бош вазири А. Муталов меҳмонларга миннатдорлик изҳор қилар экан, бундай ҳамкорлик Швейцария ва Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларнинг ривожланишида муҳим ўрин тутганини таъкидлади.

Республика Президентининг масъул ходими, Ўзбекистон халқ шонир Омон Маточон юбиларга Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ерлигини «отпирди».

Шундан сўнг Шухратнинг «Беш кунлик кўё» пьесаси асосида сахналаштирилган спектакль намойиш этилди.

КУН ТАРТИБИДА— ФУТБОЛ МУАММОЛАРИ

28 апрель кuni Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Футбол федерацияси ижроқўмитининг мажлиси бўлди. Вазирлар Маҳкамасининг йиғинида қабул қилган қарорини асосида футболни ривожлантиришнинг энг муҳим муаммолари кўриб чиқилди. Мажлисда республика Бош вазири, футбол федерациясининг Президентини А. Муталов раислик қилди.

Футбол ташкилий тузиллини такомиллаштириш, спорт базасини яхшилаш, футболчилар ва устозлар тайёрлаш савиясини ошириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Республика федерацияси Ниёзмига Халқаро футбол федерациясини қондаларига мувофиқ таклиф этилган ўзгарттилар ва қўшимчалар кўриб чиқилди.

(ЎзА).

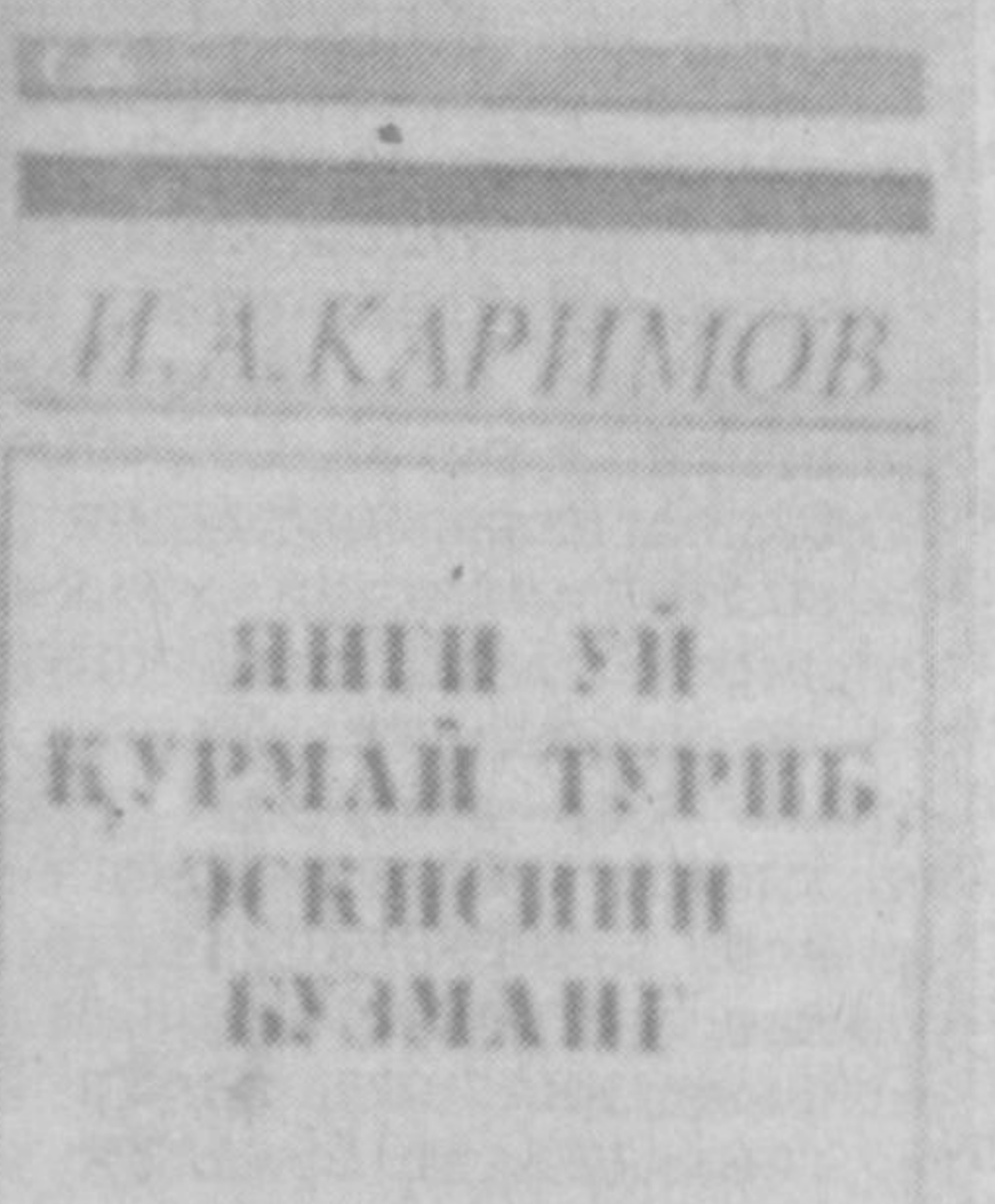
(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН ЎЗ ЙЎЛИДАН БОРАВЕРАДИ

«Ўзбекистон» нашриётни мамлакатимиз Президентини И. А. Каримовнинг «Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг» номли янги китобини босмадан чиқарди. Ундан Президентимиз Ислон Абдуғаниевич Каримовнинг «Комсомольская правда» бош муҳаррири В. Фронин саволларига жавоблари (1993 йил 12 февраль) ҳамда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги хорижий мухбирлар Халқаро уюшмаси аъзолари билан шу йил 4 мартда Тошкентда бўлиб ўтган суҳбати материаллари ўрин олган.

Шунингдек, китобда Ислон Каримовнинг матбуот конференцияси муносабати билан турли оммавий ахборот воситаларида, чунончи, «Ўзбекистон овози» газетасида республикаимиз меҳнакашлари бидирган фикр-мулоҳазалар эълон қилинган.

«Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг» китоби оммавий нусхада босилган бўлиб, у кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

НОИБЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

28 апрелда Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг биринчи котиби М. М. Расулов Наманганда бўлди. У вилотдан сайланган Ўзбекистон халқ ноиблари билан учрашди ва янгида иш бошлайдиган Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши сессияси кун тартибиданги масалалар хусусида фикр алмашди.

М. М. Расулов ноибларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди.

Ф. ИҶЛЧИЕВ.

МАМЛАКАТ ПРЕЗИДЕНТИГА МАҚТУБЛАР

Қадри Ислон Абдуғаниевич!

Биз, энгил саноат ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналарининг вакиллари Ўзбекистон энгил саноат давлат уюшмасининг кенгайтирилган кенгаши мажлисида Сизнинг «Ўзбекистоннинг ўз истисқол ва тараққийет йўли», «Ўзбекистон — келажак буюк давлат» китобларинингизни муҳокама қилиб, меҳнат жамоалари номидан жамиятимизни янгилашнинг иқтисодий ҳимоясига қаратилган бозор иқтисодиётини кўрши ва истисқол Ўзбекистонини маънавий-ахлоқий тараққий эттиришнинг асосланган дастурини, Сизнинг доно, аниқ-равшан йўналишини яқдиллик билан қўллаб-қувватлаймиз.

Сизнинг ташаббусингиз билан тузилган Ўзбекистон энгил саноат давлат уюшмасининг дастлабки фаолиятдан бошлаб биз ишининг усул ва услубларини такомиллаштиришга бориб, бозор иқтисодиётига ўтишга тайёрларини кўрмоқдамиз. Бунда тармоқнинг техникавий қайта қурулганлигини йўлидан қатъий боришимиз. Бу соҳада биз ҳамини Сизнинг амалий кўмагингиз ва қўллаб-қувватлаётганлигингизни ҳис қилиб турибмиз. Бу ўз навбатида, муайян самараларни ҳозирдаёқ бермоқда.

Ўзбекистон энгил саноати 1992 йилда хўжалик алоқаларини ривожлантириш ва МДХ кўмагида мамлакатларини иқтисодийта анчагина пасайишига қарамай, республикаимизга вазират барқарорлиги тўғрисида халқ истеъмолчи моллари ишлаб чиқаришини 115 фондалаши ошириб бажаришга муваффақ бўлди.

Кейинги йилгирма беш йилда биринчи марта ил газлама ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган ҳажимлар бажарилиди ва уларни ўстириш суъратлари анчагина ошди. Бу, тармоқ самарадорлигини янада оширишга ҳаётбахш омили бахш этди. Ҳусусан, 1993 йил дастлабки чораги натижаларига кўра, 53 миллиард сўмлик халқ истеъмолчи моллари ишлаб чиқарилиди.

Бугунга келиб корхоналарда ишлаб чиқариладиган маҳсулот турларини кенгайтириш ва сифатини ошириш юзасидан тинимсиз ишлангил давом этмоқда. Газламаларнинг, кийим-кечаклар ва пойабзалларнинг янги урфдаги моделлари яратилди. Улар ўзининг истеъмол хусусиятлари бўйича хорижий ва МДХ мамлакатлари фирмаларининг маҳсулотларидан сира ҳам қолшмайди.

Сизнинг илгор технологияга, ишлаб чиқаришнинг замонавий тузилмаларига эга бўлишга, бундан чет эл инвестицияларини жалб қилишга қаратилган йўл-йўриқларингиз хорижий фирмалар билан ҳамкорликда қўша-корхоналарни вужуд-

га келтириш негизида амалга оширилмоқда. Эндиликда республика ресурсларидан кенгроқ фойдаланиб, хорижий ва МДХ мамлакатларидан хом ашё ва материаллар келтиришни режаласи асосида келтириб бориш асосий масалга айланган. Биз шу йўналишда бир қатор тадбирларни амалга оширяймиз.

Бу соҳада қўзланган дастуримиз бажарилса, республикага хом ашё ва бошқа ресурсларни келтиришни аниқлаб келтириш, пахта толасини 70—75 минг тоннага, нитрон толаси ишлаб чиқаришни 8,0 минг тоннага кўпайтириш ҳамда 200 миллион долларлик маҳсулотларини чет элларга чиқариш имконияти яратилди.

Тармоқ ходимлари бундан буюн ҳам ўз олдларига қўйилган вазифаларни бажариш ҳамда республиканинг экспорт имкониятларини кўпайтириш, маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш, янги илчи ўринларини яратиш ва халқ фаровонлигини юксалтириш ишига салмоқли ҳисса қўлиш учун барча чора-тадбирларни кўриб, деб Сизни қатъий ишонтирмамиз.

Қадри Ислон Абдуғаниевич! Биз республикада аҳволни барқарор сақлаш ҳамда тармоқда самарали меҳнат қилиш учун барча шарт-шароитларини яратиб бериш бўйича олиб бораётган олижаноб ишларингиздан гоят миннатдоримиз!

Сизга мустаҳкам сийхат-саломатлиги, узоқ умр ва жонанжон Ўзбекистонимиз фаровонлиги йўлида муваффақиятли иш олиб боришингизга тилақдошимиз.

Ўзбекистон энгил саноат давлат уюшмасининг кенгайтирилган кенгаши қатнашчилари.

ОСОБО

"ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ" ГАЗЕТАСИНING АХБОРОТ-ТИЖОРАТ ИЛОВАСИ

ТАДБИРКОРЛИК—ДАВР ТАЛАБИ

Бирлашмамиз асосан виллот қайта тикланган сўнг Ўзбекистон Республикаси Автомобиль йўллари вазирлигининг 1992 йил февраль ойдаги 32-сон буйруғи билан ташкил топди. Жумҳурят Президентининг 1993 йил 26 январь Фармони ва Вазирлар мажлибасининг ўтган йил 5 февралдаги

«Ўзавтоёул» давлат акционерлик концернини ташкил этиш ва фаолият кўрсатиш масалалари ҳақидаги қарорига асосланиб, виллот йўл тўжалигини ривожлантиришни мувофиқлаштириш Кенгаши «Навоийавтоёул» давлат акционерлик бирлашмасига айлантирилди.

миллион сўмни ёки 55—60 фоизини йўллари сақлаш ва қайта таъмирлашга сарфламочимиз. Қолган 40—45 фоиз эса йўллари тўла капитал таъмирлашга ишлатилади. Энди режаларга тўхтайдиган бўлсак бу йил биз 121 километр масофадаги йўллари сифатли ремонт қиламиз. 23 километр шағал тўқилган ва 20 километри тупроқ йўллари қора қоплама ётказамиз. 85 километр йўлни эса тўлиқ таъмирлаймиз. Амалдаги йўлнинг ўтган ойлари давомида биз қатор хайрли ишларни рўйбега оширдик. Энг муҳими бу—бирлашмамизда 1995—2000 йилларга мўлжалланган ви-

яно бир зудлик билан ҳал этадиган ишларимиз мажмуига виллот йўлларида транспорт қатновини тўғри ташкил этиш, уларнинг хавфсизлигини таъминлаш ишлари киреда. Ана шу мақсадда биз виллот давлат автомобиль назорати билан ҳамкорликда то 2000 йилгача бўлган бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш профилактика ишлари дастурини ҳам тўзиб чиқдик. Бу дастур ва тадбир виллот ҳокимлиги томонидан юқори баҳоланди. Бу тадбирлар асосида жорий йилда 10 километр масофада пиледалар йўлаклари қуриш, 20 та автопильонлар барпо этиш, 33 километр узунликдаги

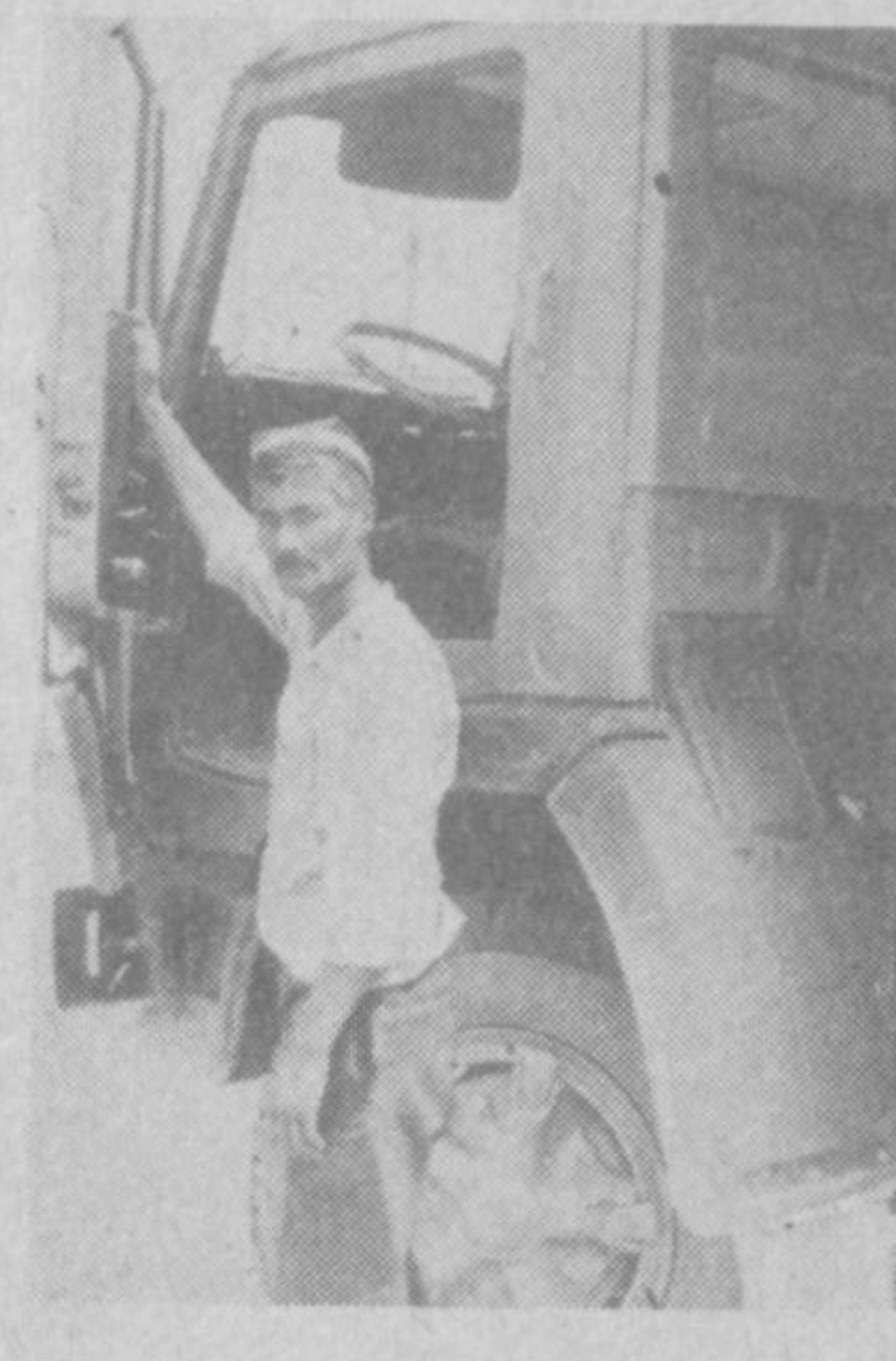
кега, йўл созлаш асбоб-ускунасига ҳам тўлиқ эга эмасмиз. Учинчидан кўп ҳолларда ишга масъулиятсизлик билан ҳам қараймиз. Агар эътибор бўлиб, йўлга айилмаган қоричиқа иссиқлиги ва мавжуд ҳам ашёсини олса, бунинг устига ишлов пухта-пишқ бўлса, шубҳасиз асфальт-бетон йўллари сифати икки—уч йилга эмас, аксинча ўн йилга кетади. Ҳозирги тағлиқ, танқислик даврда қўшимча ҳаракатларнинг олдини олиш, тежамкорликни йўлга қўйиш мақсадида ана шундай ёмилкор, тадбиркор бўлган ҳолда ишлашимиз керак.

Тўғри, тан олиб айтиш керакки, бизнинг виллотда республика аҳамиятидаги ва вилоятларга йўллар у қадар текис ва раво эмас. Шундай экан ҳали кўп ишларимизга тўғри келади. Масаланинг яна бир томони қадрлар масаласига бориб тақалади. Очқич эътироф этмоқ керак малакали, билимдон мутахассис кадрларга тўлиқ эмасмиз. Масалан ўтган бир йилнинг ўзига мольнивий, иқтисодий, қийинчиликлар туфайли 619 нафар инженер-техник йўлчи ходимларнинг иш ўринлари қисқартирилди. Натигада 2,5 миллион сўмлик маблағ тежалди. Гап нўрнин тежамкорликда эмас, албатта. Агар ана шу қадрлар ишдан бўшатилмаганда эди, иш бир қадар олдинга силжиган бўларди.

Бирок биз қўшимча резерв ва имкониятларни ишга солган ҳолда ойлик йиллик режаларни ошириб бажарамиз. Озичлик билан бўлсада, кўпроқ, самаралироқ ишлашга ҳаракат қилаёلمиз. Аини кезде бутун диққат-эътиборини йўл қурилиши ва таъмирлашни сифатига қаратганмиз.

Жамоамизни меҳнат аҳлини иқтисодий ҳимоялаш бош вазифамиз саналади. Биз ҳозирги нарх-наводан келиб чиқиб, ҳар бир йўлсознинг ўртача ойлигини 4,5—5 миң сўм қилиб белгилаганмиз. Йўл қурилиш инженер-техниклари, муҳандислари ойлик маоши эса 8—10 миң сўмни ташкил этади. Бирок бу пул билан она-ла тебратил, тиричилик қилиш нихоятда мушкул. Ана шуларни ҳисобга олиб, йўлсозлар маошини яна ошироқчимиз. Бу шубҳасиз бирлашма иқтисодийга, рентабеллигига боғлиқ. Худди шу ўринда яна бир нарсани қўшимча қилмоқчиман. Биз шароитдан, иқтисодий-техник ҳимоя қилиб, йўлсозларнинг тушлик овқатини, йўлқирасини ҳам бирлашма ҳисобидан қоплашга ҳаракат қилаёلمиз. Шу билан бир қаторда бирлашмамиз хотин-қизларини иқтисодий ҳимоялашни ҳам бутун чоралар билан қучайтираёلمиз. Бирлашма хузурида 140 ўринли болалар боғчаси бўлиб, унда йўлсозларнинг фарзандлари бақам қўст тарбияланмоқда. Шунингдек, соғломлаштириш пунктига ҳам эгамиз.

Бу кишини Ҳалимжон Шоназаров дейдилар. Тўғри, ҳайдовчилар ичда машҳурлар кам бўлади. Аммо Ҳ. Шоназаров меҳнат орқасидан қадр тошганлардан.

Сўз—йўлсозларга

Б. АБДУЛЛАЕВ, Қизилтепа автомобиль йўллари бошқармаси бошқиси

Бошқармаимиз йўлсозлари ҳақинидаги намунави ҳизмат қилиш, автомобиль йўллари текис ва раволигини таъминлаш астойдил меҳнат қилмоқда. 378 кишидан иборат йўлсозларимиз ўтган 1992 йилни муваффақиятли аянашди. Йўллари сақлаш ва созлаш, янги йўллар қуриш, жорий таъмирлаш мақсадида 40 миллион сўмликдан зиёд иш бажарилди. Аиниқса, қатъий назоратимизда бўлган 568 километр узунликдаги умумий соғломлаштириш йўлининг хавфсизлигини таъминлашда, унинг сифатини таъминлашда кенг қўламдаги ишларни бажардик. Бу йўлнинг жорий ремонтини учун 17 миллиондан кўп маблағ сарфланди. Бундан ташқари пудрат бўйича ўтган йил 10 миллион 128 миң сўмлик иш бажардик. Бу ўринда асосан Ўрта-чўл массив хўжалиқларидаги ишминини алоҳида қайд этмоқ керак. Мазкур массивнинг Латиф Аҳмедов ва «Зардор» ижара хўжалиқларида 13 километрдан ортиқ янги йўллар қуридик.

МУАММОЛАР ЕЧИМИНИ ТОПМОҚДА

Агар амалдаги йўл режалариндан ҳам келиб чиқадиган бўлсак, бу йил биз 100 миллион сўмлик қуриш-таъмирлаш ишларини бажаришимиз керак. Ўтган ойлари давомида 20 миллион сўмлик у, ёки бу йўл қурилиш ишлари амалга оширилди. Биргина йўллари сақлаш, қатновини тўғри таъминлаш, автомобиль ҳаракати хавфсизлигини таъминлашнинг ўзига қисқа вақт мобайнида 7,5 миллион сўм сарфланди. Ҳозирги кунларда йўлсозларимиз умумий соғломлаштириш йўллари билан бир қаторда вилоятларда ҳам ички хўжалиқ йўллариини жорий таъмирлаш ва созлаш ишларини олиб боришга ятти. Айниқса, Бухоро — Навоий катта магистрал йўли, Қизилтепа — Қўган йўлининг Қўйимзор орқали ўтадиган қисмида ишларини диққатга молиқдик. Бу сингари қуриш, таъмирлаш ва созлаш ишларида Қўлдош Эргашев, Ҳамидулла Ҳамидов, Умар Орзикулов, Комил Муҳиддинов, Алберт Каримов, Сайфиддин Эгамов, Наби Ҳодиев, Истам Қанбаев сингари авторгайдерлик, бульдозерчи, қора қоплама ётказувчиларимиз алоҳида жонбошлик кўрсатишмоқда.

Ўтган келганда таъкидламоқ жоиз. Биз ҳамisha ҳам кўнгулларимизни иш бажараямиз, ўта пишиқ ва сифатли йўллар қураёلمиз, деб бўлмайди. Тан олмақ керак, кўп ҳолларда шовшинин равишида йўл қураимиз ёки йўл тўзатамиз. Билгини, шовиб қилинган ишда сифат ҳам, сурат ҳам бўлмайди. Бунинг устига йўлсозларимиз асосий ишларини саратон фасли, яъни июнь, июль ойларида бажаришга ҳаракат қилишди. Чунки бу ойларда қилинган асфальт ҳам, бетон ҳам ўта пишиқ ва пухта бўлади. Бирок бир йилга режалаштирилган йўл қуриш, асфальт ётқиши ишларини атиги 2 ойда қилиб бўлмайди-ку! Шунинг учун халқдан дашном шитамиш. Йўллар сифатсизлигиндан нолийимиз. Менимча, худди шу шовша-шовшарликнинг олдини олмақ керак.

Ҳозир йўлсозларимиз асосан хўжалиқлараро тупроқ, тош, йўллари созлаш, таъмирлаш ишлари билан машғул. Шунингдек, биз бошқармаимиз назоратида бўлган 568 километри катта магистрал йўлда ҳам жорий таъмирлаш ишларини бажараямиз. Шу билан бир қаторда Зарофшон, Навоий, шаҳарлари йўл қурилиши бошқармаларига ҳам амалий ёрдам кўрсатаёلمиз. Насиб бўлса май ойи ўртагиларига бориб, тўласинча асфальт ётқиши, қора қоплама ёйиш ишларига киришимиз. Июнь, июль, август ойларига бориб эса ишларимиз янада қизиб кетади. Илож бўлса, бу йил бажарган ишларимиз бутунгига нисбатан анча ошад. Чунки, виллот йўл қурилиши бошқармасининг «Навоийавтоёул» давлат акционерлик бирлашмасига айлантирилган ишларимизнинг қисмидаги таъмирлаш, янги муаммоларнинг аниқлишига олиб келди.

Бундан ташқари «Ўзавтоёул» давлат акционерлик концернини ҳам маблағ масаласида муттасил ёрдам қилмоқда. Аиниқса, ҳам шў таъминотида, замонавий йўл қурилиш техникалари масаласида, шунингдек, ёйиш муаммосида тегишли ёрдамни олаёلمиз. Демак, фақат ишларимиз, сифатли йўл қуришимиз керак, холос. Энди иқтисодий тағлиқ даврда йўлсозларнинг иқтисодий ҳимоялашни хусусида қисқача гапирадиган бўлсам, биз бошқарма иқтисодийдан келиб чиқиб, йўлсозларимизнинг маошини икки—уч бараварга оширдик. Йўлсозлар учун тушлик овқатини айтириб бепул қилдик. Шунингдек, бемор бўлган ёки отпускасини олиб кюрортларга бориш истегини билдирганлар учун ҳам қатор қулайликлар яратиб бердик. Хуллас, жамоамизнинг туриш-туришу, яшаш шароити ҳақида доимий равишда қайғуриб келяёلمиз. Худди шу гэмхўрликлар натижаси бўлса керак, бошқармаимизда қўлба оюқлар қўлга киритилиб, иқтисодий юксалмоқда.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Аини пайтда «Навоийавтоёул» акционерлик бирлашмаси бўйича жами 44 та авторгайдер, 50 та у ёки бу марказдаги бульдозер, 40 та экскаватор, 29 та шибболович машина бор. Улар барча йўл бошқармаларига тақсимланган. Бундан ташқари бирлашма 5 та асфальт заводи ва 2 та тош сараловчи цехларга ҳам эга.

Бирлашма йўлсозлари аини пайтда «Узқудуқ — Белтау», «Касба — Марат», «Авангард — Оқбўта» йўналишидаги йўл қурилишнинг тезкорлик билан олиб боришга ятти. Агар бу йўллар қуриб, ишга туширилса, Узқудуқ билан Қизилтепа орқали ҳам раво асфальт йўл вужудга келади.

Ушбу саҳифани «Ўзбекистон овози» газетаси муҳбири Латиф Норбоёв ШАКАРОВ ва Музаффар ШАРОПОВ тайёрлашган.

ҲАМ ТЕКИС, ҲАМ РАВОН ИЙЎЛЛАР

А. ИСТАМОВ,

«Навоийавтоёул» давлат акционерлик бирлашмаси раиси

монидан назорат қилинади. Худди шу йўналишдаги йўллар, кўприклар, сув қувурлари учун хизмат қиладиган, уларни қайта таъмирлашда, созлашда қўл келадиган техника воситалари масаласига келсак, ҳозирча қўлимизда 44 та авторгайдер, 50 та у ёки бу марказдаги бульдозер, 40 та экскаватор, 29 та шибболович машина, 2 та қора қоплама ётказувчи мослама бор. Бундан ташқари 5 та асфальт заводи, 2 та тош сараловчи цехга эгамиз. Бирок, бу алимосдан қолиб кетган техника турлари билан йўллари раво, кафтдек текис қилиш, уларни вақти-вақти билан таъмирлаб, хавфсизлигини таъминлаш нихоятда мушкул. Янги техника сотиб олиш эса бугунги бозор муносабатлари, нарх-наво муттасил ошиб бораётган даврда ягона орау, холос. Биргина йўлсозларнинг асосий қуроли бўлган оддий йўл текисловчи грайдернинг ўзини оладиган бўлсак, ҳозирги баҳода у қарийб ўн миллион сўм. Шунингдек, йўл қурилиши учун нихоятда зарур бўлган экскаватор ва бульдозерлар харид нархи ҳам осмонда. Энг аниқларис, бу — сўилар тугул тийинлар

сизми! Назаримда ҳозирги шароитда бирлашма ва бошқармалари, қурилиш ҳамда қайта таъмирлаш корхоналари иқтисодийнинг туя қиладиган бирдан бир манба бу — аиниги ва эҳтиёт қилмас ҳаражатидир.

Бирлашмаимизнинг ҳам иқтисодийнинг пароканда қиладиган асосий воситалар худди шулардир. Бирок интиган дар қолмас экан, «Йўлдан кимок, изланган баҳона қидирадик, деганларидек ўтган йили бирлашмаимиз учун ташкилий давр саналсада кенг қўламдаги бунёдкорлик ишларини бажардик. Виллот бўйича 120 километр йўл қайта таъмирланди. 13 километри масофадаги тупроқ йўлга қора мойли қоплама ётқиздик. 23 километрга шағал қопламалари йўл асфальт қилинди. Аиниқса, Қизилкум кенгликлариде қатор хайрли ишлар амалга оширилди. Масалан, Узқудуқдаги 4Р—60. Оқбўта—Марат йўлининг 20 километрга қора қоплама ётқиздик, 2 миллион 379 миң сўмлик иш бажарилди. Шунингдек, бутлуқ виллот маркази ега Навоий шаҳри марказий кўргонини йўллари таъмирлашда ҳам қўпгина ишлар қилинди.

Йўл ақаларини мустақамлаш ва 13 та йўловчилар учун махсус автобкатлар бунёд этиш кўзда тутилган. Ҳозирдаёқ бу ишлар оммавий бошлаб юборилди. Фақат буларгина эмас, биз ўз имкониятларимиздан келиб чиқиб, йўл белгилари қўйиш, уларни вақти-вақти билан янгилаб туриш, йўл хавфсизлиги учун жамоатчилик қучига тавниш борасида ҳам қўпгина ишларни амалга ошираёلمиз.

ХАЛКИМИЗ беҳудага: «Йўл азоби — гўр азоби», деб деб таъриф бермаган. Йўллар раво бўлишга ўйидан-чўқур бўлса, киша лой, ёзда чанган жорламасан шубҳасиз йўлсозлардан ўпқалайсиз-да! Қани энди, йўллар хориний мамлакатлардаги сингари кафтдек текис, ойнадек тиниқ бўлса? Масалан, Олмония ёки Америкада йўллар биздаги сингари ҳар йил эмас, аксинча, ўн йилда бир таъмирланар экан. Кичик бир Шри-Ланка, Лаос, Камбоджа сингари, энди ривожланиётган мамлакатларда ҳам йўллар таъмирлашни ўн-ўн беш йилга тўғри келар экан. Бизда бўлса, йўллари, аиниқса, ички йўллари ҳар йили бир созламаса бўлмайди! Хўш, нега шундай? Нима учун сифатли таъмирлашни иложи йўқ! Ҳа, ҳамма гап ана шунда-да! Биринчидан бизнинг Ўзбекистон шароитида ер ости сувлар ер юзасига нихоятда яқин. Иккинчидан йўл учун ишлатилган ҳам ашёларимиз: ҳоҳ у битум бўлсин, ҳоҳ у иссиқ асфальт бўлсин талабга жавоб бермайди. Шунингдек, замонавий техник-

ри-вожлантириш узоқ йиллик программасининг ишлаб чиқилганидир. Ана шу дастурга асосан М—37 Самарқанд — Бухоро йўли халқаро йўллари даражасида созланади. М—37 Навоий — Узқудуқ йўлининг кенг ва текислиги таъминланади. Навбахор — Хатирчи районлараро 4Р—48 йўли таъмирлаш қучайтирилди. Аиниқса, — Лангар Чуя йўли қурилишини тугатиш, Нурота — Сувлук йўлини кенгайтириш, Қизилкум халқа йўлини Жиззах катта магистрал йўли билан бирлаштириш асосий иш мезоимини саналади. Шунингдек, Қизилкум сарҳадлари оралигидаги Узқудуқ — Оқбўта—Марат Бўстон — Ўзбекистон йўлларида ҳам кенг қўламдаги тузатиш ва созлаш ишлари бажарилди.

Бу сингари катта ҳажмдаги ишларни тезу соҳ амалга ошириш учун республика химия илмий текшириш институти билан биргаликда суяқ нефть маҳсулотларини қайта ишлаш йўли билан сифатли ва шариоитимизга ўта мос битум олиш устида самарали иш олиб бораяёмиз. Бундан ташқари биз жумҳурият автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш давлат концерни билан биргаликда Узқудуқ районидеги «Авангард» давлат ўқувчилигини Қозғистон Республикасининг Қизил Урда вилоятигача чиқариш йўлининг иқтисодий асосини ўрганаяёмиз. Бу ўринда шубҳасиз қозғистонликларнинг ҳам амалий қўмаги бўлмоғи лозим.

Хуллас, жамоамиз аҳли учун қўлдан келган ҳамма иш қилаёلمиз. Чунки, йўлсозларимиз шарт-шароити аҳли бўлса, уларнинг сқдат-саломатлигини таъминланса-

гина ишминизда барака бўлади. Барака бор жойда эса унумдорлик ва самарадорлик юқоридир.

Азинком Истамов 1943 йилда Навоий районидеги Дўрмон қишлоғида тутилган. 1969 йилда Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригадациялаш ва механизациялаш муҳандислари олийгоҳини тугатилган. Меҳнат фаолиятини Бухоро қурилиш монтаж бошқармасида қарашли Навоий бўлимида оддий гидротехникликдан бошлаган 1972—1975 йилларда виллот ва район қишлоқ хўжалиқ бошқармаларида бош муҳандис бўлган. 1975—1977 йилларда виллот партия қўмитасида қишлоқ хўжалиқ бўлими раёбарчилиги бўлиб ишлаган. Кейинчалик узоқ йиллар давомида Ромитан, Навбахор, Иштихон районлари партия қўмитасининг биринчи котиби сифатида фаолият кўрсатган 1990 — 1992 йиллар давомида Навоий район ижроия қўмитаси раиси Ўтган йил мартдан, яъни Навоий виллотни қайта ташкил топганидан кейин «Навоийавтоёул» давлат акционерлик бирлашмаси раиси бўлиб ишламоқда. Оилали 5 та фарзанди бор. Узбекистон Халқ демократик партиясининг аъзоси.

Жорий йил режалари, амалга оширилиши керак бўлган ишлар масаласига келсак Вазирлар маҳкамасининг ўтган йили 31 октябрда чиқарган 504-сон қарори асосий иш дастури бўлиб саналади. Яъни биз корхона ва таъминотларлик йўлларида фойдаланганлик учун олган маблағнинг айтириш ҳаммасини автомобиль йўллариини сақлаш ва қайта таъмирлашга сарфлаямиз. Лекин нарх-навоини ойма-ой ошиб бораётганидан келиб чиқиб, бу йилги тушимиз 52

қўлдан келган ҳамма иш қилаёلمиз. Чунки, йўлсозларимиз шарт-шароити аҳли бўлса, уларнинг сқдат-саломатлигини таъминланса-

гина ишминизда барака бўлади. Барака бор жойда эса унумдорлик ва самарадорлик юқоридир.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

«Навоийавтоёул» давлат акционерлик бирлашмаси тарихида 10 та шаҳар ва районлар йўл бошқармалари мавжуд. Шунингдек, бирлашмаимиз ўз лойиҳа ва тадқиқот экспедицияси бўлиб, бу экспедиция лойиҳаловчилари бугунги кунда амалий фаолият кўрсатишмоқда.

«Навоийавтоёул» акционерлик бирлашмасининг 2000 дан ортиқ йўл назоратчилари, йўл қурувчи ва таъмирловчи инженер-техник ходимлари бўлиб, улар гахўрликлар билан қуришб олган. Йўлсозларнинг дам олиш, бўш вақтларини намуналик ўтказишлари учун қатор қўлайликлар яратилган. Шунингдек, бирлашмаимиз 140 ўринли боғча бор, унда йўл қурувчи ва тузатувчиларнинг фарзандлари меҳр билан тарбия қилинмоқда.

Бирлашмага қарашли йўллар 11091 километрдан иборат. Шунинг 6289 километри ички хўжалиқ, таъминот, корхона йўллари, 268 километри шаҳарлар, 4534 километри эса умумий соғломлаштириш йўллари. Умумий соғломлаштириш йўллариининг 302 километри умумдавлат, 3101 километри жумҳурият, 295 километри эса виллот аҳамиятидаги йўллар саналади.

Ўтган йили бирлашмада йўлдан фойдаланганлик учун солиқ ва тушумлар ҳисобидан 212 миллион сўмлик тўлов йўнғилди. Шунинг 3 миллион сўми автотранспорт корхоналаридан 3,5 миллион сўми эса савдо ташкилотларидан йўнғилди. Ушбу маблағларнинг ҳаммаси виллот йўл хўжалигини ривожлантиришга сарфланди.

1992 йилда бирлашмага қарашли йўл қурилиши ва таъмирлаш корхоналари — ДРУ, ДУ, ЭЛУлар тугатилиб, ягона тизимдаги автомобиль йўл бошқармалари ташкил этилди. Натигада тежамкорлик янада ахишланди.

САФАРИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

Ф. ЖАЛИЛОВ, бошқармасининг ишчиси.

Қаҳонки, юраётган йўлнинг таъкис ва тўлиқ бўлсагина сафарингиз беҳатар бўлади. Бунинг асосий иш бехатар деб билган бошқармаимиз қурувчилари бор маҳорат ва тажрибаларини ишга солишиб, йўллариини раво бўлиши, сифатли таъмирлашни учун астойдил ҳаракат қилишмоқда. Агар биз йўлсозлар ўтган йили жами 20 миллион сўмлик иш бажарган бўлсак, жорий йилда бу кўрсаткиччи 32 миллионга етказмоқчимиз. Ана шу мақсадда амалдаги йўлнинг ўтган ойларида кенг қўламдаги йўл қурилиши ва созлашни ишларини бажардик. Аиниқса М-37 халқаро йўлидаги ишларимиз янада диққатга сазовор. Мазкур саркатнов йўлининг 6 километрини капитал таъмирладик. Шунингдек, «Умид» посёлқаси қўчалари ва йўлларида 3,5 миллион сўмлик қурилиш ва таъмирлаш ишларини бажардик. Булардан ташқари биз йўлсозлар пиледалар йўлаклари қуриш, мактаб ўқувчилари учун ўтиш ва

бедлашиб ишлашлари туфайли бошқармаимизда ойна, чоралиқ режалар мунгазам ошириб бажарилмоқда. Масалан жорий йил биринчи чорак режасини ҳам мундатдан анча олдин яъни март ойидаёқ ошириб бажардик. Режадан ортиқ қарийб 2 миллион сўмлик иш бажарилди.

Насиб бўлса йиллик режани Ўзбекистон истиқлолининг 2 йил бақирами қўнғача шараф билан уйдаяёмиз. Бунинг учун бизда етарли имконият ва резервлар бор. Мақсад фақат йўллариини сифатли қуриш ва таъмирлашдан иборат. Юқорида қайд этганидек, йўллар текис ва тўлиқ бўлсагина сафар бехатар, манзил яқин бўлади.

М
ни
М
шу
лок
ўлч
М
ҳар
оли
тари
эма
хур
либ
ган
йўл
бир
рих
ру
дир.
С
га,
ятла
қоди
қўй
эди
бери
халь
тиш
мия
тадс
Пой
ру
да
қил
якд
Дея
да
куш
бора
Ўзе
сафс
бир
лик
фук

ГУРУНГ. Абдувоҳид ТУРАЕВ фотолавҳаси.

ТАБРИКНОМА

Хурматли Мўйдинжон тоға ИСҲОҚОВ!
Қутлуғ 60 ёшингиз муборак бўлсин. Сиз узоқ йиллар Андижон вилоят ижроқўмида, бошқа турли лавозимларда, ҳуқуқшунослик соҳасида фаол меҳнат қилгансиз. Айни дамларда вилоят табиати муҳофазасида қилган қўмитасида виж-

БИРИНЧИ ҲИКОЯ

ИШЛАЙДИГАНЛАРНИНГ ЗАМОНИ КЕЛДИ

Газетамиз учун тўрт эллик мақола ёзиб беринг, деган таклифимни эшитиб, ранс кўлиди.
— Вақтида партия ташкилоти қотиб бўлиб ишлаганман. Хўжалигимиз фаолиятига оид маърузалар менинг қўлимдан ўтарди. Газетага ёзишга эвми йўқ эмасди. Энди ёзишим қийин, — деди ранс узр сўрагандай бўлиб.
— Ранс бўлганидан сўнг...
— Йўқ, Мени тўғри тушуинг, — дейди Маматқул ака яна қўлиб. — Гап ёзишда қўл чиқиб кетганда эмас Илгари биласиз, йиллик режаларни ошриб бажарамиз, одамларимиз фаровон яшашти, деб ёзиш осон эди. Чунки бу гапга ҳамма гўё ишонарди ёки кўп ҳам эътиборга олиб ўтирмасди. Бугун... Еддингиз, демек мақолаида бирон дуруст «ган» бўлмоғи керак.

Бироқ, Маматқул ака бари-бир «ган»ини айтди: — Сугориладиган еримиз — 2400 гектар. Аҳолимиз 13 минг. Бир жон бошига 18 сотихдан ер тўғри келади. Яна беш-ўн йилдан сўнг бу улуш тенг ярмига қисқармоғи мумкин. Ва бугун бизнинг қимлигимиз, бугун қандай ишлаётганимиз аслида беш-ўн йилдан сўнг равшанлашади.
— Мен унга, ўтган 1992 йилда хўжалик ёмон ишламади, чамаси, деган гапни шамма қилдим.
— Ҳа, режаларнинг бажарилиши ёмон эмас. Мана, ўқиб кўришингиз мумкин, — деб у менга жамоа хўжалиги бошқарувининг йиллик ҳисобот мажлисиде ўқилган маърузани узатди.
Маърузадаги битикларга эътибор қиламан: Хўжалик ўтган йили 206 миллион сўмдан кўпроқ даромад қилган. Унинг қарийб учдан икки қисми — 142 миллион пахтачиликдан келган.
— Лола Қувондиқова, Авазберди Хусанов, Абдуломит Хидиров, Мамарасул Махсумов, Топтемир Отақулов, Хусан Уринов, Абдуноир Эгамов, Турди Худойқулов, Рустам Бакиров каби илғорларимизни ёзиб олинг. Яхши ишлаганларини санай, версам, э-хе, бутун бир дафтарга сизмайди, — дейди ранс қўлиб. — Пахтачиликдан ҳозиргача келиб турган даромадимизни хамир учдан патир дейиш мумкин.
Яқинда бир иш қилдик. 2-сўтчилик фермаси қоқоқликка ўш туғди. Тармоқни орақча торта бошлади. Муҳирга гап солсанг, ҳа бажарамиз, ҳа эплаймиз, дейди. Чорвадор муҳирнинг қамчилигини айтмайди. Юз-хотирчиликка боради. Маҳсулот қамайгани сайин, чорвадорнинг ризиқи

ди. Агар яна шу тартибда ишлайдиган бўлсангиз, итисодинимизнинг умуртасини багтар майиб қиламиз. Энди ҳақиқий ишлайдиганларнинг, ҳақиқий таланглар, истагдошларнинг замони келаяпти. Ҳамма нарсани надрлар ҳал қилади, деган шпор бўлгуси эди. Бу шпор ана энди асқотадиган бизга.

ИККИНЧИ ҲИКОЯ

КЎПНИНГ КЎНГЛИГА ҚАРАБ

Маматқул Довутов раисликка сайланган кунлари эскидан у-бу раҳбарлик лавозимларида ишлаб келган одамлардан бири унга ақл бўлди. «Ҳали ёшсиз, оғам. Ранс бўлдим, деб ўзингизни кўп ҳам уринтирмаг. Эзингиз тўйман ва маърақасидан қолмасангиз, аччиқ ус-

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАШИНАСОЗЛИГИ ВА АВТОМОБИЛСОЗЛИК ДАВЛАТ КОНЦЕРНИ

- Жанубий Корейнинг «ДЭУ» корпорациясида ишлаб чиқарилган энгил ва мўъжаз юк автомобилларини МДХ бозоридеги нархларга нисбатан ЭНГ АРЗОН баҳоларда эркин муомаладага валюта (СКВ)га сотади.
- Савдога қўйидаги автомобиллар чиқарилади:
 - «ТИКО» ЕНГИЛ АВТОМОБИЛИ — энг юқори тезлиги соатига 143 километр.
 - беш ўрнили
 - ёнлиги сарфи 100 километрга 4,2 литр
 - «ЭСПЕРО» ЕНГИЛ АВТОМОБИЛИ — энг юқори тезлиги соатига 180 километр
 - беш ўрнили
 - ёнлиги сарфи — 100 километрга 7,4 литр
 - «РЕЙСЕР» ЕНГИЛ АВТОМОБИЛИ — энг юқори тезлиги соатига 170 километр
 - беш ўрнили
 - ёнлиги сарфи 100 километрга 6,8 литр
 - «ДАМАС» МИКРОАВТОБУСИ — энг юқори тезлиги соатига 115 километр
 - етти ўрнили
 - ёнлиги сарфи 100 километрга 4,31 литр
 - «ЛАБО» МЎЪЖАЗ ЮК АВТОМОБИЛИ — энг юқори тезлиги соатига 100 километр
 - юк қўтариш қобилияти 550 килограмм
 - ёнлиги сарфи 100 километрга 5,7 литр
- БАРЧА ТУРДАГИ АВТОМАШИНАЛАРГА БИР ИЛ ДАВОМИДА ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КАФОЛАТЛАНДИ. Кейинчалик техник хизмат кўрсатиш станциялари очил ва автомашиналарни зарур эҳтиёт қилмасдан таъмирлаш ҳам йўлга қўйилди.
- МУРОЖААТ УЧУН МАНЗИЛТОҲ:
- Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони—2. «СЕЛЬХОЗМАШ» концерни, телефонлар: 39-17-90, 39-44-48.

МЕҲНАТ БАХТ КЕЛТИРАДИ

ДЕДИ — ЖАРҚУРҒОН РАЙОНИДАГИ НОРАЛИ БОЙМУРОДОВ НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИНИНГ РАИСИ МАМАТҚУЛ ДОВУТОВ

насибаси қирқилади. Биз аҳволни ўрағилдик. Муҳир Хуррам Сувонов ўзидан ўтган нуқсонларни тан олди. Агар ишни айландирсангиз... Муҳир берилди. Энди бу охири оғоҳлангилар бўлади. 3-ферма муҳирини эса ишдан бўша-тига тўғри келди.
Илгари қизик тартиблар нақлланган эди. Масалан, дипломи борми, қобилияти бор-йўқлига қарамадан унга бирон масъул вазифа бериш керак. Ёки бирон каттароқ раҳбарнинг ҳеши-ми, уни ҳам лавозим билан, аллақандай итмеълар билан сийламоқ керак.
Бу тартиблар энди эскир-

тида бировга катта гапирмасангиз, арзачи билан ўчанимасангиз бўлди, ишнинг ўзи роишин билан кетаверадиган, деди.
Замонанинг зайли ўзгарди. Энди эзинг иссиқ-совуғига аралашининг ҳам ўзи бўлмай қолди. Беш қўл баробар эмас. Елчилик-да ўзидан қолган бор, ногирон-новатон бор... Турсунбобо Менглиев деган кишининг таъзиясига борди. Камтар, камсуқум эди. Мен колхозда шунча ишлаганман, ишга ёрдам беринглар, деб ишорага бирон марта бормаганди. Мана, бугун...
Ранс ўша кун маърақа

Дунёда Марҳамат деган сўлим бир шаҳарча бор. Унинг

бир ёнбошида қирғиз эли, бирида эса, Улуғтор аталмиш тоғ бор. Юрагида доғи бор, бу юртининг. Бир пайтлар Давон мамлакатининг пойтахти бўлиб, Эрши деб аталган. Кейинчалик машҳур Дукчи эшон қўзғолонидан сўнг эса, Мингтепа деб ном олган. Ўзбекининг ягона нигоҳий табиби Абдуғаффор Абдуллаев ўша тарихий Мингтепа харобаларининг ёнгинасида дунёга келган...

ҚУЁШГА ТИК БОҚҚАН ТАБИБ

Абдуғаффорнинг болалиги осон кечмаган. Ёлғиз ўғиллиги етмагандай отасида ўсган. Ёлғиз отининг наини чинмас, чапга чиқса ҳам қонғи чиқмас, деганлари ёлдонғи экан. У бугун машҳур табиб. Биринчи муолажаси табиб. Кейинчи давосига шифо дан кейинки давосига шифо беморлари оғир кўпайган сайин шухрати оғир бормоқда. Афсуски, шу ёруғ кунларни оназор кўрмай кетди. Нима дейсангиз, ажалга чора йўқ экан.

Абдуғаффор илк марта ҳамқишлоқларини шифохона да даволаган. Оёғи шишиб кетган палатадоши Одил деган беморнинг дардига малҳам бўлган. Ун бир синф маълумот бор табибга албатта, кўплар ишонмаган, ўшанда. Кейин яроқсиз соат батареялари, аккумуляторларни зарийлаб созлай бошлаганида ҳам унчалик ишонқирамай қараганлар бўлишган. Ниҳоят, у пойтахтдаги 17-шаҳар клиник шифохонасида мутахассис-шифоқорлар хузурида саккиз нафар беморни қабул қилади. Натига кутилгандан аъло бўлади. Мана улардан айримлари:

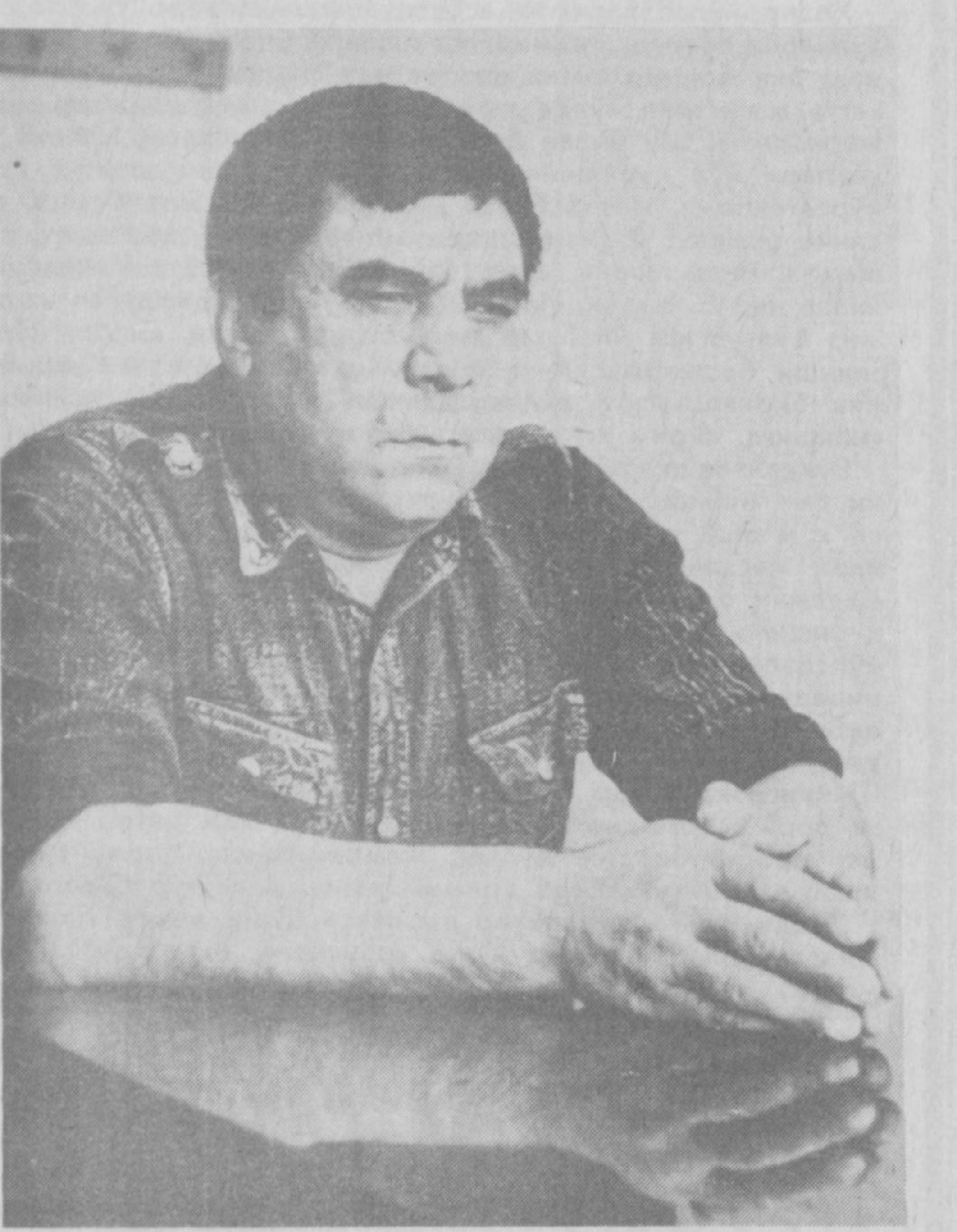
Бемор Мирисқоқова ҳафтон касалидан азият чеккан. Қон босими 190-130. Биринчи муолажадан сўнг 140-80 га тушган. Қаттиқ бош оғриги йўқ бўлган.

Бемор Н. Иванова (Тошкент) илк муолажадан уч дақиқа ўтга ўйинга тушиб кетган. (Ўзбекчасига).

Бемор С. Содиқова (Тошкент) юрак оғриги таққа тўхтагач қўзларидан ёш тирқираб кетган.

Хуллас, истаганча давом эттириш мумкин бу маълумотларни.

Республика соғлиқни сақлаш Вазирлиги қошида тузилган махсус гуруҳнинг раиси таниқли шифоқор Б. Абдуллаев иштирокида ўтган синолда Абдуғаффор фаолиятига катта баҳо берилган.

Биз нигоҳий табиб биродаримиздаги байроқдодий хусусиятлар ҳақида мисоллар келтирсак, биров лол қолса, бошқаси ишонмаслиги табиби. Абдуғаффорнинг муҳим хислатларидан бири бу —

Куёшга қанча қарасам, шунча қарагим келади, дейди унинг ўзи. Тонгдаги илк машки — куёшга термулиш. Шу палла унинг заррин нурлари энг ёруғ маҳалдир. Уч хил қора нуқта бор офтобда, дейди у. Худди чаммоққа ўхшаб учта нур ёниб туради. Ранглар — қизил, сарғиш, ҳаворанг. Унга тинчланганим сайин қийинлашиб бораётгандек бўламан. Яйраб кетаман...

Абдуғаффор Абдуллаев ҳақида яна нималар дейиш мумкин? Унинг шпор-ёзуви дўстларим, дейди улар ҳақида кўзлари ёниб. Агар мен ёзувчи бўлсайдим, фақат Амир Темур ҳақида ёзардим, деб қўяди.

Нигоҳий табибининг беш фарзанди бор. Энг кенжатарий Бобур ўн учда. Уйинча-роқ, тўполончи. Бунинг ичиде бир галабини бор дейди, отаси. Ичиде исёни бўлмаган ўғил — ўғилмиди, ахир.

«Осиё бозори» — 2

МУАССИСЛАР: «Ўзбекистон овози» ва «Осиё бозори» газеталари ижодий жамоалари.

НАШР УЧУН МАЪСУЛ Т. ЭШЕКОВ.

«Осиё бозори» Ўзбекистон Республикаси маъбулот давлат қўмитасида рўйхатга олинган. Гувоҳнома № 000176.

Бизнинг манзилимиз: 700083, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗ: 33-41-89, 32-55-70, 33-38-55, 32-57-19, 32-54-12, 32-54-14.

Индекс 75487.

Эълон ва билдирувлар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан қабул қилинади.

Бизнинг манзилимиз: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон проспекти, 49 а, 44, 46, 47-хоналар, тел: 45-91-24.

«Нива» машинага пражу сотиб оламан. Тел: 558504.

«Победа» — М-20 машинасини СОТАМАН! Тел: 480853.

Сотувчилар борми? Хўжалик ҳисобидеги «Узлеересурснетторг» фирмаси пул ўтказиш йўли билан АСАД, ГРЕЦИЯ, ЕНҒОЙ, ШИРИН БОДОМ, ШУҒ ДАНАК, ЕР ЕНҒОҚ сотиб олади.

Суратлари: 1. Хорғин нигоҳларда ўзгача қудрат... 2. Моно дарддан фориг бўлмоқда. Эътибор билан боқсангиз Сиз ҳам бунга амин бўласиз. 3. А. Абдуллаев муолажасида ўтказилган нигоҳий табибнинг ўзининг, ўзининг эркин туғини, ўзгартириш сезишингиз аниқ.

Абдувоҳид ТУРАЕВ олган суратлар.

СОҒЛОМ АВЛОД —ЎЗБЕКИСТОН КЕЛАЖАГИДИР

Мустақил Ўзбекистон Республикасининг келажакни таъминловчи мутахассислар тайёрлашдаги асосий масалалардан бўлган «Телебалар таълим-тарбиясининг долзарб муаммолари» мавзусида Тошкент давлат техника университетида олийгоҳлараро илмий конференция бўлиб ўтди.

Конференцияни Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, академик Жўра Абдуллоев қўллаб-қувватлади.

Сўнгра Ўзбекистон Республикаси Езувчилар уюшмаси раиси Жамол Камол сўзга чиқди. У асосан Ўзбекистон халқининг миллий қадриятлари тўғрисида, давлат ўз мафкурага эга бўлиши кераклиги, миллий гуруҳ, урф-одатлар тўғрисида гапирди.

ТОМОРҚАДА КАРАМ ЕТИЛДИ

Одатда жумҳуриятимиз бозорларига ва эл дастурхонига маҳсулотни биринчи бўлиб томорқа эгалари етказиб берадилар. Айниқса республикамизнинг жанубий вилояти — Сурхондарёда ҳаминша ҳосил эрта етилади.

Айниқса шахсий томорқа хўжалиқларида қишлоқ меҳнатчилари сабабот, долия ва мева-чева маҳсулотларини қўллаб етказиб бermoқдалар. Жамoa хўжалигига 480 онла бўлиб, уларнинг ҳар бирида шахсий томорқа хўжалиги бор.

Акс-садо

«АСАКАДА АВТОМОБИЛЬ ТУҒИЛМОҚДА, НОМИНИ СИЗ ҚЎЙИҢГ, МУШТАРИЙ»

«Ўзбекистон овози», 1992 йил 30 июль.

Ушбу сарлавҳа остида мақола чоп этилган сўнг таҳририятимизга сон-саноксиз хатлар келмоқда. Муштарийлар хабардор бўлса, биз уларни газетамизнинг қатор сонларида эълон қилдик.

Бугунга келиб бундай хатлар оқими яна ҳам кўпайди. Қўйида уларнинг айрим тақлифлари билан танишасиз:

БИЗИНГ «ЗИЕДА» — ҲАММАСИДАН ЗИЕДА

Биласизми, буюмнинг тузилиши, кўринишдан ташқари номи ҳам жозибали бўлиши зарур. Ҳўр, кўпчилик муштарийлар тақлиф қилётган «АСАКА» номи бундай қарангача жуда оддий, яхши ном. Бироқ Японияда Осака деган йирик шаҳар борлигини, ўқилганда Асака сўзига яқин ўқилишини ҳам эътиборга олайлик-де! Ахир йиллар ўтиб, маънавий жаҳон бозорига чиқиб айрим кишилар «Японияда тегишли экан» деган хабарга боришлари мумкин.

«Зиёда» номига келсак, жарағли ва жозибали эшитиледи. Рекламе қилишга ҳам осон. Хуллас, бизнинг «ЗИЕДА» — ҳаммасидан зиёда! **Телибон МАДАМИНОВ, Шахрихон шаҳри.**

«УЗКАР-93» ДЕСАҚ-ЧИ! Биринчи автомобилни ишлаб чиқаришга тайёрларлик кўришганимиз эшитиб, ниҳоятда хурсанд бўлдим. Ахир, қувонмай бўладими! Собик СССР даврида буни орзу қилиб ҳам бўлмадик.

Масалан, Шоймардон Ҳолбоев оиласини олайлик. Бу ерда беш нафар катта ёшдаги онла аъзолари бор. Уларнинг ҳаммаси жамoa хўжалигида меҳнат қилишади. Кечки пайтлари ва дам олиш кунлари эса ўз ҳовлиларида, томорчаларида меҳнат қилишади. Айни пайтда онла томорқасида йилнинг дастлабки ҳосили — карам етилди.

Шуниқса қувончлики, онла аъзолари ердан унумли фойдаланишни давом эттиришмоқда. Томорқада бир метр ҳам бўш қолган жой йўқ. Карам йиғиштириб олингач, Ҳолбоевлар бўшаган майдонга помидор экинни мўлжалламоқдалар.

СВРАТДА: онла бошлиғи Шоймардон Ҳолбоев.

И. ХҲЖАЕВ олган сурат (Ў.А.).

Миллий қадриятларимиз

«ГУЛЛА, ЯШНА, ЖОН АНДИЖОНИМ!»

Андижонликлар республикамиз мустақиллигининг 2 йиллиғи, Бобур таваллудининг 510, Нодирбеғимнинг 200 йиллиғига бағишланган санъат ва меҳнат кўрганини ана шундай деб номладилар. Вилоят ҳокими бу ҳақда махсус қарор қабул қилди.

Барча шаҳар ва район ҳокимликлари, вилоятдаги маҳаллий саноат, халқ таълими, маданият бошқармалари, соғлиқни сақлаш бўлими, физкультур ва спорт қўмитаси, шунингдек, савдо, аҳолига манжий хизмат кўрсатиш концернлари ва бошқа ташкилотларга фестивал-кўрникни пухта тайёрларлик билан ўтказиш вазифаси топширилди.

Бу тадбир шунчаки йиғилиш тарзида эмас, катта халқ сайли, миллий надрьятларимиз, маданиятимиз, санъатимиз ва ҳунармандчилигимиз намойишига айланган. Унутлаётган қадимий урф-одатларимиз ва анъаналаримизни тиклаш, манжий хизмат кўрсатиш, халқ таълими тизимини ривожлантириш, шунингдек, озодалик, ободонлаштириш, кўламадорлаштириш ишлари амалга оширилди.

Бу кўрник дастлаб қорқона ва ташкилотларда, соғлиқни сақлаш ва спорт, савдо, манжий хизмат муассасаларида, мактаб ва олий ўқув юрталарида, қишлоқларда,

Ижтимоий ҳимоя омиллари

ТЕМИР ЙЎЛДА ҲУЖЖАТ ТАЛАБ ЭТИЛАДИ

Илгари самолётда учиб учун шахсий ҳужжат талаб этилишини билардик. Эндиликда эса бундай тартиб темир йўл транспортда ҳам қўрилди. Уни шарҳлаб беришни ўрта Осиё темир йўл бошқармаси «Тошкент» йўловчилар ташвиш станицаси бошлиғи Дониёр ЗАХРИДИНОВдан илтимос қилдик.

— Маълумки, ёилги ва четдан келтирилатган эҳтиёт қисмлар нарҳининг ниҳоятда ошиб кетганини тўғри файли барча турдаги йўловчи транспортда хизмат ҳақи бирмунча оширилди. Бироқ ҳаво йўллари ва автомобиль транспортига нисбатан олганда темир йўл чипта ҳақи деярли кескин қўтарилмади.

Шу бос темир йўл қўнчилик йўловчилар учун энг кўп ва арзон транспорт воситасига айланди. Эндиликда темир йўл вокзалларида йўловчилар оқими кундан-кунга ошиб бормоқда. Биз шуни ҳисобга олиб, йўловчиларга хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш чора-тадбирларини белгилдик. Аввало, олдиндан чипта сотиш кассалари сонинг кўпайтирилди. Бу ерда ишлайдиган ходимларнинг миллий аҳоли орасида бўлишига алоҳида эътибор берилди.

Иккинчидан, йўловчилар манфаати кўзлашиб яна бир қўнчилик яратилди. Маана қўнчи ва арзон транспорт воситасига айланди. Эндиликда темир йўл вокзалларида йўловчилар оқими кундан-кунга ошиб бормоқда. Биз шуни ҳисобга олиб, йўловчиларга хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш чора-тадбирларини белгилдик.

Учунчи, йўловчиларнинг ҳақини қўнчилик ва арзон транспорт воситасига айланди. Эндиликда темир йўл вокзалларида йўловчилар оқими кундан-кунга ошиб бормоқда. Биз шуни ҳисобга олиб, йўловчиларга хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш чора-тадбирларини белгилдик.

Четинчи, йўловчиларнинг ҳақини қўнчилик ва арзон транспорт воситасига айланди. Эндиликда темир йўл вокзалларида йўловчилар оқими кундан-кунга ошиб бормоқда. Биз шуни ҳисобга олиб, йўловчиларга хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш чора-тадбирларини белгилдик.

Бешинчи, йўловчиларнинг ҳақини қўнчилик ва арзон транспорт воситасига айланди. Эндиликда темир йўл вокзалларида йўловчилар оқими кундан-кунга ошиб бормоқда. Биз шуни ҳисобга олиб, йўловчиларга хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш чора-тадбирларини белгилдик.

«Ўзбекистон овози» газетаси редакцияси жамoaси Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши аъзоси Ўзбекистон Республикаси Президентини Маҳмадасин Ишлар бошқармаси хузуридаги «Шарқ» наشريёт-матбаа концерни жамoaси концернининг бош директори И. Ш. Шогуломовга фарзандлари:

Алишер ва Эркин ШОГУЛОМОВЛАРИНГ фойжали ҳалок бўлганликлари муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилдик.

яқуни босқичи эса шаҳарлар, районлар миқёсида ўтказилди.

Тадбир ниҳоясида ҳакамлар гуруҳи олдиндан белгилаб қўйган голиб жамoaлар, яна хонадалар қўнчиликда иштирок этидилар. Андижон телевидениеси голибларнинг қишқиларини эътибор олади. Улар матбуот, радио орқали эълон қилинади. Мукофотлар республикамизнинг мустақиллиги кўни — 1 сентябрда топширилади.

Энг иқтидорли ёш ижроичилар Тўхтасин Жалилов номи билан таълим юртига ўқишга тавсия этилади.

А. ҚҲРОНБОВ, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

ЮЗМА-ЮЗ КЕЛИШ:

ТАСОДИФМИ ЕКИ ҚОНУНИЯТ.

Ушбу минглаб кишилар беғуноҳ ҳалок бўлдилар. Юз минглаб кишилар уй-жойларидан айрилиб бошманасиз қолдилар... Уларнинг бошига тушган фожиа ва қайғу-ғам кўп йилларга қадар юракларини ларзага солиди. Бу даҳшатларнинг ҳаммаси Тожикистонда бўлиб ўтди. Давлатнинг фожияси — халқнинг фожияси бўлди. Ахир, яқинида бу гуллаб-яшнаб турган ва халқи фаровон ҳаёт кечираётган республика эди-ку. Лекин бу

факт сирдангина шундай хотиржамлик бўлиб, у кейинчалик дўзах азобиغا айланди. Бу ерга нега шунча ғам келди, нега у Оллоҳнинг ғазабига учради, деб ўйлаб қолсан киши. Фуқаролар уруши... башарият тарихида бундай урушдан кўра даҳшатлироқ фожиа йўқдир. Чунки бундай урушда ана-унани қарши, ота-булага қарши, кўнчи ўз кўнчисига қарши жанг қилирилади. Бу ерда сен билан бир юртда яшган фуқаролар худди сенга ўхшаган кишиларни энг даҳшатли усуллар билан ҳалок қилдилар.

Қўронтета атрофларидаги ҳали урушдан кейин уй-жойларини қайта қуриб олманган қишлоқлар яқинида одамлар ярим-дангоҳ оч-наҳор юрган бола-кайни тез-тез учратишди. Бу бола бўлиб ўтган воқеалардан эс-хушини йўқотган. Унинг ақл-идроки энди ҳеч қачон тикланмайдими, негани унинг кўз ўнгидан отасини ва онасини ўлдирдилар, волга етмаган онасини зўрладилар. Шундай фожиа уни ҳам кутиб турган эди. Лекин у қочиб қолдиша улгурди. Уш даҳшатли воқеадан бўён ярим йилдан кўпроқ вақт ўтди. Маана шу 13 ёшли бола эса бир умр ноғирон бўлиб қолди. Энг даҳшатли ҳодиса эс берди — у ақдан озди. Фақат одамларни, тожиқлар, руслар, ўзбеклар, қирғизларнинг саховатига уни оқилдан ўлиш даҳшатидан қўнқариб қолди. Бу гаплар манчалик даҳшатли бўлмасин, у беҳаёт бола ҳақидаги ҳикоя нақадар даҳшатли бўлмасин, лекин ҳеч ким шундай савдога жавоб бера олмас керак: ўсиб келатган ёш нав-ниҳол қабрини эътибор келатган саволларнинг қабрини даҳшатлироқ — бир бурдан нои илжинида қишлоққа-кишлоққа дайдйб юриш даҳшатлими ёки унинг ота-онасини бошига тушган кунлар даҳшатлими? У бошқа минг-минглаб тожиқлар сингари мутаассиблик қурбон бўлди. Бундай мутаассибликни ҳеч нарса билан оқлаш мумкин эмас!

Унинг енида ишончли дўстлари ва сафдошлари унга мадад бериб турди.

ЮЗМА-ЮЗ КЕЛИШ:

ТАСОДИФМИ ЕКИ ҚОНУНИЯТ.

Ушбу минглаб кишилар беғуноҳ ҳалок бўлдилар. Юз минглаб кишилар уй-жойларидан айрилиб бошманасиз қолдилар... Уларнинг бошига тушган фожиа ва қайғу-ғам кўп йилларга қадар юракларини ларзага солиди. Бу даҳшатларнинг ҳаммаси Тожикистонда бўлиб ўтди. Давлатнинг фожияси — халқнинг фожияси бўлди. Ахир, яқинида бу гуллаб-яшнаб турган ва халқи фаровон ҳаёт кечираётган республика эди-ку. Лекин бу

факт сирдангина шундай хотиржамлик бўлиб, у кейинчалик дўзах азобиغا айланди. Бу ерга нега шунча ғам келди, нега у Оллоҳнинг ғазабига учради, деб ўйлаб қолсан киши. Фуқаролар уруши... башарият тарихида бундай урушдан кўра даҳшатлироқ фожиа йўқдир. Чунки бундай урушда ана-унани қарши, ота-булага қарши, кўнчи ўз кўнчисига қарши жанг қилирилади. Бу ерда сен билан бир юртда яшган фуқаролар худди сенга ўхшаган кишиларни энг даҳшатли усуллар билан ҳалок қилдилар.

Қўронтета атрофларидаги ҳали урушдан кейин уй-жойларини қайта қуриб олманган қишлоқлар яқинида одамлар ярим-дангоҳ оч-наҳор юрган бола-кайни тез-тез учратишди. Бу бола бўлиб ўтган воқеалардан эс-хушини йўқотган. Унинг ақл-идроки энди ҳеч қачон тикланмайдими, негани унинг кўз ўнгидан отасини ва онасини ўлдирдилар, волга етмаган онасини зўрладилар. Шундай фожиа уни ҳам кутиб турган эди. Лекин у қочиб қолдиша улгурди. Уш даҳшатли воқеадан бўён ярим йилдан кўпроқ вақт ўтди. Маана шу 13 ёшли бола эса бир умр ноғирон бўлиб қолди. Энг даҳшатли ҳодиса эс берди — у ақдан озди. Фақат одамларни, тожиқлар, руслар, ўзбеклар, қирғизларнинг саховатига уни оқилдан ўлиш даҳшатидан қўнқариб қолди. Бу гаплар манчалик даҳшатли бўлмасин, у беҳаёт бола ҳақидаги ҳикоя нақадар даҳшатли бўлмасин, лекин ҳеч ким шундай савдога жавоб бера олмас керак: ўсиб келатган ёш нав-ниҳол қабрини эътибор келатган саволларнинг қабрини даҳшатлироқ — бир бурдан нои илжинида қишлоққа-кишлоққа дайдйб юриш даҳшатлими ёки унинг ота-онасини бошига тушган кунлар даҳшатлими? У бошқа минг-минглаб тожиқлар сингари мутаассиблик қурбон бўлди. Бундай мутаассибликни ҳеч нарса билан оқлаш мумкин эмас!

Унинг енида ишончли дўстлари ва сафдошлари унга мадад бериб турди.

Санкт-Петербургдаги «Линко» акционерлик жамияти таҳлилчимахасислар Фафур Ҳайдаров ва Мақсуджон Иномовнинг «Тожикистон: халқ фожияси ва дард-алами» китобини чоп этди. Унда ёш суверен давлат бўлган бугунги Тожикистондаги аҳвол, кимнингдир айби билан фуқаролар урушининг қонли даҳшатларини ўз бошидан кечирган халқнинг дарду аламлари лар асосида ёритилган. Китоб қизиқш уйғотишини ҳисобга олиб, уни газетхонлар ҳукмига ҳавола қиламиз.

Тожикистон: Халқ фожияси ва дард-алами

Мухтарам китобхон!

Сизнинг қўлингиздаги ушбу китоб қандайдиги Тожикистонда бўлиб ўтган воқеалар тўғрисида ҳикоя қилади. Уни яратганда шу республикада яшаб турган тарихчи олимлар иштирок этишган. Тожикистон фожияси — бу бутун минтақанинг, собиқ Советлар мамлакатининг барча республикалари — эндиликда суверен давлатлар бўлган барча мамлакатларнинг фожиясидир. Қўп асрлик кўнча тарих таърифибас шунга қўрсатдики, бу ерларда қайси бир районда бошланиб кетган уруш худди вабо сингари қўнчиларга ҳам ўтиб кетган. Ана ўшанда уруш қурбонлари минг-минглаб қасбонлар, аждодларимиз ўтган муқаддас замин қора қонга бўялган...

Тоғли ўлкада бўлиб ўтган воқеалар ривож — бунинг яна бир далилидир. Фақат соғлом кўнчиларнинг, ақл-идрокнинг тантанасига узоқ йиллардан бери мустақиллиқни орау қилиб келган ҳамдўстликдаги қўнчи мамлакатларнинг қўнчилири бирлаштирилиши бу балонинг олдини олиш имконини берди. Ислмо ақидопарастлари ва уларнинг ҳомийлари томондан бошлаб юборилган Тожикистондаги қонли қиргин-баротлар она ермиздаги беаҳоқ тинчлик ва хотиржамлик нақадар нозик эканлигини, биз ҳаммамиз унинг қадрига етишимиз зарурлигини кўрсатди!

Тожикистон — тоғли мамлакат. Водийларнинг аҳолиси ўз кўнчили ўзи кўриб анча яхши ҳаёт кечириб турган эди. Помирликлар маърифий дунёнинг кет-матларидан узиб қўйилган эди. Республиканинг шимоли билан жануби — бу маданиятнинг, иқтимоий онининг турли даражасини қўрсатувчи икки қутбдир. Масалан, Гармада маданият ўқолари жуда оздир. Ақидопарастлар айни маана шу омилдан фойдаланидилар — улар одамларни бир-бирига қарши гиж-гилкадилар, уларга олтин тоғлар вада қилдилар, уларни қон тўкиш ва талон тороқ йўлига бошладилар. Худди ўша Гармада ҳозирги вақтда ўйларда ўнлаб эрон гиламлари, япон телевизорлари, Гармада ясалган қуруллар топилмоқда.

Одамларнинг энг нозик ҳис-туғйуларини ишта солиб, уларнинг қўлига озгина боилқ гўтқазиб, лекин кўп нарсаларни вада қилиб жанубдаги кишиларни шимолга қарши, тоғликларни эса деҳқонларга қарши қилиб қўйдилар. Бунинг оқибати маълум — минг-минглаб кишилар ҳалок бўлди, ўн минглаб одамлар бошманасиз қолди, уй-жойлар ва бутун-бутун қишлоқлар эндирилди. Тожикистон аҳолисининг бундай кескин равишда икки қутбога ажралиб ҳаёт кечиршишдан, одамлар тафаккурининг паст даражада эканлигиндан, бу ерларда тарихан таркиб топган руҳонийлар «эонаси»

1.

2.

ди. Хужжатларни ўқиш, фожеали воқеаларнинг гувоҳи бўлган кишилар сўзини тинглаш даҳшатли эди. Чунки бу воқеалардан ўрта асрчилик инквизициясининг ҳаракатлари кўз олдимизга келди. Лекин республикамиздаги миллион-милдон кишилар бошига тушган дард-алам ва қайғу-ғамлар бизни қўлга қалам олишга мажбур қилди. Тожикистон халқининг, маана шу фожиянинг дардида сиёсий ўйинларнинг қурбон бўлган кишилар бошига тушган фожиялар бизни қалам олишга ва ушбу сатрларини ёзишга мажбур қилди. Узоқда шинам кабинетларда ўрнашиб олиб, исенқофелар ичиб, одамларни уруштириб қўйган, кўнчиқоч ҳокимларнинг ҳаракатлари кўзатиб турган, арзимангача эга халқининг қонини дарёдай тўкишга тайёр турган малайларни ишта солиб турган кишиларга қарши қалбимиздан нафрат бизни ёзишга ундади. Узоқ йиллар кутулган давлат мустақиллигини қўлга киритган халқимизга, унинг ўз бошига тушган қўнчиликларини, албатта, энгб ўйишига бўлган ишонч бизни ёзишга ундади. Биз шуни яхши биламизки, бошида кўп ғам-аламларини кечирган халқимизнинг озодлик ва тараққиёт томон бориш учун танлаган йўли ҳақ ва олийжанобдир. Биз шуни яхши биламизки, халқнинг ўз олдига қўйган мақсадди аниқ ва уни ҳеч ким бу йўлдан қайтаришга қодир эмас.

Афсуски, ҳали олдинда яна қийинчиликлар бўлади.

Озодлик ҳеч қачон қурашларсиз осонликча қўлга киритилган эмас. Истиқдол ва Тожикистон Республикаси тараққиётининг дўшманлари ҳали қурулларини ташлаганлари йўқ, улар мағлубиятга қўнчилик кетганлари йўқ, улар ўз ҳомийлари кўмағида кеча-кундуз ўч олиш ҳаёлида юрибдилар.

Бироқ озодлик таъминни тотиб қўрган халқни ҳеч ким тиз чўктирмайдими.

Унинг енида ишончли дўстлари ва сафдошлари унга мадад бериб турди.

ЮЗМА-ЮЗ КЕЛИШ:

ТАСОДИФМИ ЕКИ ҚОНУНИЯТ.

Ушбу минглаб кишилар беғуноҳ ҳалок бўлдилар. Юз минглаб кишилар уй-жойларидан айрилиб бошманасиз қолдилар... Уларнинг бошига тушган фожиа ва қайғу-ғам кўп йилларга қадар юракларини ларзага солиди. Бу даҳшатларнинг ҳаммаси Тожикистонда бўлиб ўтди. Давлатнинг фожияси — халқнинг фожияси бўлди. Ахир, яқинида бу гуллаб-яшнаб турган ва халқи фаровон ҳаёт кечираётган республика эди-ку. Лекин бу

факт сирдангина шундай хотиржамлик бўлиб, у кейинчалик дўзах азобиغا айланди. Бу ерга нега шунча ғам келди, нега у Оллоҳнинг ғазабига учради, деб ўйлаб қолсан киши. Фуқаролар уруши... башарият тарихида бундай урушдан кўра даҳшатлироқ фожиа йўқдир. Чунки бундай урушда ана-унани қарши, ота-булага қарши, кўнчи ўз кўнчисига қарши жанг қилирилади. Бу ерда сен билан бир юртда яшган фуқаролар худди сенга ўхшаган кишиларни энг даҳшатли усуллар билан ҳалок қилдилар.

Ўзбекистон овози
Хафталик кўрсатувлар

Душанба, 3 май

ЎзТВ I
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Янгилик», Телефильм.
18.25 «Чаман» фольклор-ракс ансамблининг концерти.

ЎзТВ II
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

ЎзТВ III
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

ЎзТВ IV
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

ЎзТВ V
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

ЎзТВ VI
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

ЎзТВ VII
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

ЎзТВ VIII
18.30 Болалар учун. «Совға», 19.00 «Мулоқот», Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.50 «Йул интими» фикрида...

Сешанба, 4 май

ЎзТВ I
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ II
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ III
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ IV
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ V
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ VI
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ VII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ VIII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Матлубанинг бахти», Фильм-концерт.
8.10 «Ғалабадан сўнгги жанг».

Чоршанба, 5 май

ЎзТВ I
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ II
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ III
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ IV
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ V
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ VI
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ VII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

ЎзТВ VIII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.00 «Ғалабадан сўнгги жанг».

Пайшанба, 6 май

ЎзТВ I
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ II
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ III
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ IV
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ V
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ VI
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ VII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

ЎзТВ VIII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Хотира билан судхатлар», Телефильм.
8.05 «Азиза», эркинларга сўйналма, Бадий фильм.

Жума, 7 май

ЎзТВ I
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ II
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ III
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ IV
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ V
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ VI
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ VII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

ЎзТВ VIII
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Саодатил саъат сайраери», Фильм-концерт.
8.10 «Сўлим масъум», Бадий фильм.

Шанба, 8 май

ЎзТВ I
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ II
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ III
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ IV
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ V
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ VI
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ VII
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

ЎзТВ VIII
7.00 «Ассалому алайкум».
7.30 «Истилол жиполари», Мусикий кўрсатув.
17.55 Кўрсатувлар тартиби.

Якшанба, 9 май

ЎзТВ I
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ II
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ III
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ IV
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ V
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ VI
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ VII
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

ЎзТВ VIII
7.00 «Гул дарди». Мусикий кўрсатув.
8.05 «Туркистон» ахбороти.
8.35 «Маҳоббат», Кўп қисмли телевизион бадий видеофильм [Хиндистон].

Ўзбекистон овози
РЕДАКЦИЈАЛАР:
Шароф Рашидов фонди — 33-20-36, 32-54-35.
Қабулхона — 32-55-15.
ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ:
Андижонда — 4-48-85;
Бухорода — 3-96-12;
Гулшанда — 2-26-22;
Жиззахда — 3-31-86;
Каришда — 3-25-79;
Навбатчи муҳаррир: Р. АҲМАДАЛИЕВ.
Нукусда — 2-42-62;
Самарқандда — 35-22-90;
Урганчда — 6-72-60;
Термизда — 2-23-01.